

Міністерство освіти і науки України
Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського
Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра медичної реабілітації, валеології та оздоровчих технологій в спорті

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
гуманітарного інституту

 Сергій ГУБАРЄВ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 27. Фізична терапія, ерготерапія у педіатрії

рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)
галузь знань I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
спеціальність I7 Терапія та реабілітація
освітньо-професійна програма «Фізична терапія, ерготерапія»
форма(и) здобуття освіти денна

Київ-2025 рік

**Інформація про розробника та розгляд і схвалення
робочої програми навчальної дисципліни**

РОЗРОБНИК робочої програми навчальної дисципліни

Кандидат медичних наук

Марія ДУДНІКОВА

_____
(підпис)

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри медичної реабілітації, валеології та оздоровчих технологій в спорті Навчально-наукового гуманітарного інституту(ННГІ).

Протокол № 1 від 25.08.2025
Завідувач кафедри

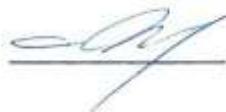
Уляна ЛУЩИК

_____
(підпис)

ПОГОДЖЕНО:

Розглянуто та схвалено на засіданні навчально-методичної ради навчально-наукового гуманітарного інституту

Протокол № 8 від 27.08.2025
Голова НМР

Сергій ГУБАРЄВ

ЗМІСТ

1	Загальна інформація про навчальну дисципліну	4
2	Опис навчальної дисципліни	5
2.1	Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни	5
2.2	Міждисциплінарні зв'язки:	6
3	Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми	7
4	Програмні результати навчання відповідно до освітньої програми	7
5	Структура та обсяг навчальної дисципліни	8
5.1	Тематика семінарських занять	9
5.2	Тематика практичних занять	10
5.3	Тематика лабораторних занять	15
5.4	Тематика самостійної роботи здобувачів	15
6	Інформація про індивідуальне завдання	16
7	Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни	18
8	Політика дисципліни	20
9	Система та критерії оцінювання результатів навчання здобувача	21
9.1	Види контролю, які використовуються під час вивчення дисципліни та форма підсумкового (семестрового) контролю за навчальною дисципліною.	21
9.2	Методи контролю та оцінювання	22
9.3	Критерії оцінювання навчальної діяльності здобувачів, в межах окремих видів навчальних занять, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни	23
9.4	Особливості набору балів за видами навчальної діяльності здобувача для кожної форми підсумкового (семестрового) контролю.	25
9.5	Шкала оцінювання результатів підсумкового контролю, що використовується в Університеті	27
10	Рекомендовані джерела інформації	28

1 Загальна інформація про навчальну дисципліну

1.1. Назва навчальної дисципліни, код в освітній програмі	Фізична терапія, ерготерапія у педіатрії, ОК27
1.2. Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова, цикл дисциплін професійної підготовки
1.3. Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	3-й рік навчання, 6-й семестр
1.4. Обсяг навчальної дисципліни за формами здобуття освіти	очна (денна)
Кількість кредитів	6
Загальна кількість годин, в тому числі:	180
● аудиторні години	84
лекції	24
практичні	60
● самостійна робота	96
1.5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	Екзамен
1.6. Інформація про консультації	Згідно затвердженого графіка консультацій
1.7. Мова викладання	Українська
1.8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача(ів) (науковий ступінь, вчене звання)	Кандидат медичних наук, Дуднікова Марія Олегівна
1.9. Контактна інформація викладача	dudnikova.mariia@tnu.edu.ua

2 Опис навчальної дисципліни

Анотація дисципліни.

Дисципліна «Фізична терапія, ерготерапія у педіатрії» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти спеціальності І7 Терапія та реабілітація системних теоретичних знань і практичних навичок з оцінювання, планування та реалізації заходів фізичної терапії у дітей різних вікових груп. У межах дисципліни розглядаються сучасні підходи до фізичної терапії у педіатрії з урахуванням вікових анатомо-фізіологічних та психомоторних особливостей дитячого організму, принципів доказової практики та біопсихосоціальної моделі функціонування.

Зміст дисципліни охоплює загальні та вікові основи фізичної терапії у педіатрії, методи обстеження та оцінювання функціонального стану дитини, принципи індивідуалізованого планування програм фізичної терапії, а також особливості фізіотерапевтичного втручання при порушеннях рухового розвитку, неврологічних, соматичних і ортопедичних захворюваннях у дітей. Окрема увага приділяється ранньому втручанню, сімейно-орієнтованому підходу, міждисциплінарній взаємодії та профілактиці порушень розвитку.

Навчальний процес передбачає лекційні та практичні заняття, під час яких здійснюється формування практичних умінь обстеження дитини, постановки реабілітаційних цілей, підбору та обґрунтування засобів фізичної терапії. Поточний контроль здійснюється шляхом усного опитування на практичних заняттях, проміжний контроль — у формі тестування після кожного модуля, підсумковий контроль — у формі екзамену. Самостійна робота здобувачів вищої освіти передбачає підготовку реферату та презентації за визначеними темами.

У результаті вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти набувають здатності застосовувати сучасні методи фізичної терапії у педіатричній практиці, працювати у складі мультидисциплінарної команди, ефективно взаємодіяти з дитиною та її родиною, а також здійснювати профілактику порушень розвитку та сприяти формуванню здорового способу життя у дітей.

2.1 Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Фізична терапія, ерготерапія у педіатрії» є формування у здобувачів вищої освіти професійних компетентностей, необхідних для здійснення фізичної терапії у дітей різних вікових груп з урахуванням анатомо-фізіологічних, психомоторних та функціональних особливостей дитячого організму, а також сучасних принципів доказової, біопсихосоціальної та сімейно-орієнтованої практики.

Основними завданнями дисципліни є засвоєння теоретичних основ фізичної терапії у педіатрії; формування знань про закономірності росту, розвитку та становлення рухових функцій у дітей; оволодіння методами обстеження й оцінювання функціонального стану дитини; розвиток умінь планувати, реалізовувати та коригувати індивідуальні програми фізичної

терапії; набуття навичок застосування фізичної терапії при порушеннях моторного розвитку, неврологічних, соматичних і ортопедичних захворюваннях у дітей; формування здатності до міждисциплінарної взаємодії та ефективної комунікації з дитиною і її родиною.

Цілями вивчення дисципліни є підготовка здобувачів вищої освіти до самостійної професійної діяльності у сфері педіатричної фізичної терапії; забезпечення готовності до використання сучасних методів оцінювання та втручання відповідно до міжнародних стандартів; розвиток клінічного мислення, уміння приймати обґрунтовані реабілітаційні рішення та оцінювати ефективність фізіотерапевтичних заходів; формування відповідального ставлення до безпеки, етики та якості надання реабілітаційної допомоги дітям.

2.2 Міждисциплінарні зв'язки:

Пререквізити:

ОК 10 Анатомія та фізіологія людини

ОК 14 Основи фізичної терапії. Вступ до спеціальності

ОК 15 Основи загальної патології та патофізіології

ОК 13 Біомеханіка та клінічна кінезіологія

ОК 23 Методи дослідження у фізичній терапії

ОК 36 Основи ерготерапії

Постреквізити:

ОК 25 Фізична терапія, ерготерапія при захворюваннях нервової системи

ОК 30 Преформовані фізичні чинники і курортологія

ОК 33 Організація надання реабілітаційної допомоги особам з інвалідністю

ОК 35 Громадське здоров'я в системі покращення та відновлення здоров'я населення

Формат проведення дисципліни

Вивчення дисципліни «Фізична терапія, ерготерапія у педіатрії» здійснюється у змішаному форматі навчання із поєднанням аудиторної та дистанційної форм роботи. Навчальний процес передбачає проведення лекційних і практичних занять без залучення семінарських форм навчання. Лекції спрямовані на систематизоване викладення теоретичного матеріалу відповідно до структури модулів і тем дисципліни, а практичні заняття — на формування та закріплення професійних умінь і навичок з фізичної терапії у педіатрії.

Аудиторні заняття поєднуються з дистанційною роботою із використанням цифрових освітніх платформ. Організація навчання, розміщення навчально-методичних матеріалів, завдань для самостійної роботи та контроль виконання завдань здійснюються в середовищі Google Classroom. Проведення онлайн-лекцій, консультацій, обговорення клінічних ситуацій та поточного контролю знань у дистанційному форматі забезпечується за допомогою сервісу Google Meet.

Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти здійснюється у формі усного опитування під час практичних занять з оцінюванням рівня засвоєння

теоретичного матеріалу та сформованості практичних навичок. Проміжний контроль проводиться у вигляді тестування після завершення кожного модуля дисципліни. Підсумковий контроль знань передбачено у формі екзамену.

У межах дисципліни передбачено виконання таких форм навчальних завдань: підготовка презентації за темою 1.1; виконання реферату за темою 2.4; виконання шести практичних завдань (ситуативний кейсів) за темами 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3. Виконання та оцінювання всіх видів навчальної діяльності здійснюється відповідно до затверджених критеріїв і з урахуванням результатів поточного, проміжного та підсумкового контролю.

3 Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми

ІК1 Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми професійної діяльності фізичного терапевта з відновлення порушених рухових та пов'язаних з ними функцій опорно-рухового апарату, нервової, серцево-судинної та дихальної систем, які забезпечують активність та участь осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп.

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК03. Здатність до розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК05. Здатність використовувати Інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК06. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК07. Здатність до міжособистісної взаємодії

СК 01. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові і пов'язані з ними функції, що забезпечують активність і участь особи.

СК 02. Здатність враховувати у практичній діяльності медико-біологічні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти, пов'язані з практикою фізичної терапії.

СК 03. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця професійну діяльність з фізичної терапії осіб різних професійних, соціальних, нозологічних та вікових груп.

СК 04. Здатність виконувати компоненти обстеження та контролю у фізичній терапії для збору якісних (спостереження, опитування) і кількісних (вимірювання та тестування) даних, пов'язаних з фізичним станом пацієнта/клієнта, його функціональними можливостями, активністю та участю (додаток 1 до Стандарту).

СК 05. Здатність, під супервізією фізичного терапевта, ефективно реалізовувати програму фізичної терапії відповідно до функціональних можливостей пацієнта/клієнта.

СК 06. Здатність, за дорученням фізичного терапевта, здійснювати моніторинг реакцій і стану пацієнтів/клієнтів різних професійних, соціальних, нозологічних та вікових груп, під час виконання призначених заходів/тестів, включно з документуванням, звітуванням про отримані результати

СК07. Здатність провадити професійну діяльність для відновлення чи підтримки здоров'я пацієнта/клієнта відповідно до законів і правил, що регулюють практику фізичної терапії як самостійної професії, а також відповідних законодавчих та нормативних актів, етичного кодексу та професійного стандарту, загальнонаціональних цінностей та традицій населення України.

СК8. Здатність ефективно спілкуватися, зокрема навчати пацієнта/клієнта, його родину й опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та обмежень життєдіяльності та популяризувати здоровий спосіб життя.

4 Програмні результати навчання відповідно до освітньої програми

Шифр РН	Програмні результати навчання	Методи навчання	Засоби діагностики / методи оцінювання
РН01	Використовувати рухову активність людини для зміцнення та збереження індивідуального та громадського здоров'я	Лекції з теоретичних засад рухової активності дітей; семінарські заняття з аналізу клінічних ситуацій;	Усне опитування на семінарських і практичних заняттях; виконання практичних робіт; тестування за модулем; екзамен
РН03	Дотримуватися етики професійного спілкування, діяти етично дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності	Лекції з елементами проблемного викладу етичних аспектів, аналіз професійних ситуацій взаємодії з пацієнтом, обговорення норм професійної етики, практичні заняття	Поточне усне опитування, аналіз ситуаційних завдань, тестовий контроль, оцінювання дотримання етичних норм під час виконання практичних робіт
РН04	Вести професійну документацію.	Лекційні заняття з розглядом вимог до професійної документації у фізичній терапії, практичні заняття з опрацювання прикладів	Усне опитування на практичних заняттях, оцінювання виконання практичних робіт, тестування після модулів,

		реабілітаційної документації, самостійна робота з навчально-методичними матеріалами.	підсумковий екзамен.
PH07	Застосовувати знання медико-біологічних, психолого-педагогічних, соціальних аспектів у практиці фізичної терапії; виявляти та враховувати зв'язки різних елементів	лекції; практичні заняття; аналіз клінічних ситуацій; самостійна робота	усне опитування на практичних заняттях; тестування після модулів; екзамен
PH09	Аналізувати і застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності	Лекції з принципів доказової фізичної терапії; семінарські заняття з аналізу наукових джерел; самостійна робота над рефератом	Оцінювання реферату; усне опитування; модульні тести; екзамен
PH10	Визначати симптоми, синдроми та описувати обмеження функціонування за класифікаторами	Лекції з клінічної симптоматики та класифікацій; семінарські заняття з аналізу функціональних обмежень; практичні заняття з формування реабілітаційних інтервенцій	Усне опитування; виконання практичних робіт; тестування за модулями; екзамен
PH11	Застосовувати компоненти обстеження та контролю у фізичній терапії, ерготерапії; використовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій; оцінювати отриману інформацію	лекції; практичні заняття; демонстрація методик обстеження; виконання практичних робіт	усне опитування; оцінювання практичних завдань (ситуативних кейсів) (1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3); тестування після модулів; екзамен
PH12	Реалізовувати індивідуальну програму фізичної терапії або її компоненти; здійснювати заходи фізичної терапії, ерготерапії для корекції порушень структури/функцій та обмежень активності	лекції; практичні заняття; моделювання індивідуальних програм фізичної терапії; самостійна робота	усне опитування; оцінювання практичних робіт; тестування після модулів; екзамен
PH13	Проводити пацієнтоцентричну практичну діяльність за узгодженням із пацієнтом/родиною та мультидисциплінарною командою згідно етичних і нормативних вимог	лекції; практичні заняття; аналіз ситуацій професійної взаємодії; самостійна робота	усне опитування; оцінювання реферату (тема 2.4); тестування після модулів; екзамен

PH14	Проводити безпечну для пацієнта та фахівця професійну діяльність.	Лекційні заняття з розгляду принципів безпеки та профілактики ускладнень, практичні заняття з дотримання вимог безпеки під час виконання фізичних вправ і процедур, самостійне опрацювання інструктивних матеріалів.	Усне опитування, тестування, оцінювання практичних робіт, екзамен.
PH15	Безпечно та ефективно використовувати обладнання та допоміжні засоби реабілітації	Лекції з принципів безпеки; практичні заняття з використання технічних засобів фізичної терапії; аналіз клінічних кейсів	Поточний контроль на практичних заняттях; оцінювання практичних робіт; тестування; екзамен
PH16	Здійснювати ефективну професійну комунікацію у різних формах	Семінарські заняття з обговорення клінічних випадків; групова робота; презентація результатів виконаних завдань; комунікація у змішаному форматі навчання	Усне опитування; оцінювання презентації; поточний контроль участі в обговореннях; екзамен
PH16	Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами різного віку, зокрема у мультидисциплінарній команді	лекції; практичні заняття; презентаційні виступи; обговорення професійних ситуацій	усне опитування; оцінювання презентації (тема 1.1); тестування після модулів; екзамен
PH17	Проводити інструктаж і навчання пацієнтів, членів їх родин та опікунів.	Лекції з методики навчання пацієнтів та їх батьків, практичні заняття з відпрацювання навичок інструктування та пояснення вправ, самостійна підготовка навчальних матеріалів.	Усне опитування, оцінювання практичних робіт, перевірка презентації, тестування після модулів.
PH18	Оцінювати результати виконання	лекції; практичні	усне опитування;

	заходів фізичної терапії, ерготерапії та за потреби модифікувати поточну діяльність	заняття; аналіз результатів фізичної терапії; виконання практичних робіт	оцінювання практичних робіт; тестування після модулів; екзамен
PH19	Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, здійснювати самоосвіту, аналізувати та застосовувати досвід колег	лекції; практичні заняття; самостійна робота; підготовка реферату та презентації	усне опитування; оцінювання реферату і презентації; тестування після модулів; екзамен

5 Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма навчання				
	усього годин	у тому числі			
Л		Сем	Пр	СР	
1	2	3	4	5	6
МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ТА ВІКОВІ ОСНОВИ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ У ПЕДІАТРІЇ	90	12	30	48	90
Тема 1.1. Вступ до фізичної терапії у педіатрії Предмет, мета та завдання дисципліни. Роль фізичного терапевта у системі охорони здоров'я дітей. Принципи доказової фізичної терапії у педіатрії. Біопсихосоціальна модель та застосування МКФ-СУ у роботі з дітьми	22	4	6	12	22
Тема 1.2. Анатомо-фізіологічні та психомоторні особливості дитячого віку Періоди росту і розвитку дитини. Особливості формування опорно-рухового апарату, нервової, дихальної та серцево-судинної систем. Закономірності моторного розвитку та формування рухових навичок	24	4	8	12	24
Тема 1.3. Обстеження та оцінювання функціонального стану дитини Суб'єктивні та об'єктивні методи обстеження у педіатрії. Оцінка рухового розвитку, м'язового тону, постурального контролю та функціональної активності. Особливості комунікації з дитиною та її батьками	22	2	8	12	22
Тема 1.4. Планування та реалізація програм фізичної терапії у дітей Формування реабілітаційних цілей. Індивідуалізація програм фізичної терапії з урахуванням віку та функціональних можливостей дитини. Показання, протипоказання та принципи безпеки	22	2	8	12	22
МОДУЛЬ 2. ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ, ЕРГОТЕРАПІЯ ПРИ ПОРУШЕННЯХ РОЗВИТКУ ТА ЗАХВОРЮВАННЯХ У ДІТЕЙ	90	12	30	48	90
Тема 2.1. Фізична терапія, ерготерапія дітей раннього віку та при порушеннях моторного розвитку Фізична терапія, ерготерапія новонароджених та	22	4	6	12	22

1	2	3	4	5	6
немовлят. Раннє втручання. Затримка та порушення рухового розвитку. Формування базових рухових патернів і постурального контролю					
Тема 2.2. Фізична терапія, ерготерапія при неврологічних порушеннях у дітей Фізична терапія дітей з ураженнями центральної та периферичної нервової системи. Дитячий церебральний параліч. Порушення координації, рівноваги та контролю рухів. Сучасні нейророзвиткові підходи	24	4	8	12	24
Тема 2.3. Фізична терапія, ерготерапія при соматичних та ортопедичних захворюваннях у дітей Фізична терапія, ерготерапія при захворюваннях органів дихання та серцево-судинної системи. Ортопедичні порушення дитячого віку, деформації та порушення постави. Дозування фізичних навантажень	22	2	8	12	22
Тема 2.4. Міждисциплінарна взаємодія, сімейно-орієнтований підхід та профілактика Робота фізичного терапевта у складі мультидисциплінарної команди. Сімейно-орієнтований підхід. Навчання батьків. Профілактика порушень розвитку та популяризація рухової активності у дітей	22	2	8	12	22
РАЗОМ					
<i>годин</i>	180	24		60	96
<i>кредитів</i>	6				
Підсумковий (семестровий) контроль	Екзамен				

5.1 Тематика семінарських занять

Семінарські заняття програмою не передбачені.

5.2 Тематика практичних занять

П/н	Теми практичних занять	Кількість годин
		Очна (денна)
1.	Тема 1.1. Вступ до фізичної терапії у педіатрії Практичне заняття №1 Мета заняття: сформувані практичне розуміння ролі фізичного терапевта у педіатрії та особливостей професійної діяльності з дітьми. Зміст заняття: – аналіз місця фізичної терапії в системі охорони здоров'я дітей; – визначення професійних функцій фізичного терапевта у педіатрії; – ознайомлення з нормативно-правовими та етичними аспектами діяльності; – виконання ситуаційних завдань. Практичне заняття №2 Мета заняття: сформувані навички застосування біопсихосоціального підходу у фізичній терапії дітей. Зміст заняття:	6

П/н	Теми практичних занять	Кількість годин
		Очна (денна)
	<ul style="list-style-type: none"> – аналіз біологічних, психологічних і соціальних чинників розвитку дитини; – визначення впливу середовища та сім'ї на функціональний стан дитини; – розбір клінічних прикладів із позицій МКФ-СУ; – виконання аналітичних завдань. <p>Практичне заняття №3 Мета заняття: навчити застосовувати принципи доказової фізичної терапії у педіатричній практиці. Зміст заняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналіз наукових джерел та клінічних рекомендацій; – оцінка доцільності фізіотерапевтичних втручань; – обґрунтування вибору методів фізичної терапії; – розв'язання ситуаційних задач 	
2.	<p>Тема 1.2. Анатомо-фізіологічні та психомоторні особливості дитячого віку</p> <p>Практичне заняття №4 Мета заняття: сформуванню навички аналізу вікових анатомо-фізіологічних особливостей дітей. Зміст заняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> – характеристика вікових особливостей опорно-рухового апарату; – аналіз розвитку нервової системи; – визначення функціональних обмежень, пов'язаних з віком; – робота з навчальними кейсами. <p>Практичне заняття №5 Мета заняття: навчити оцінювати психомоторний розвиток дитини. Зміст заняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналіз етапів моторного розвитку; – виявлення відхилень від вікової норми; – інтерпретація результатів оцінювання; – виконання практичних завдань. <p>Практичне заняття №6 Мета заняття: сформуванню вміння визначати вплив анатомо-фізіологічних особливостей на рухову активність дитини. Зміст заняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналіз впливу росту та дозрівання організму на рухи; – визначення ризиків порушення розвитку; – розбір типових клінічних ситуацій; – виконання аналітичних вправ. <p>Практичне заняття №7 Мета заняття: закріпити навички комплексної оцінки розвитку дитини. Зміст заняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> – інтеграція анатомічних, фізіологічних і психомоторних даних; – формування первинних висновків; – обговорення результатів у групі; – розв'язання ситуаційних завдань 	8

П/н	Теми практичних занять	Кількість годин
		Очна (денна)
3.	<p>Тема 1.3. Обстеження та оцінювання функціонального стану дитини</p> <p>Практичне заняття №8 Мета заняття: навчити застосовувати суб'єктивні методи обстеження у педіатрії. Зміст заняття: – збір анамнезу з урахуванням віку дитини; – комунікація з батьками; – формулювання скарг та функціональних проблем; – виконання практичних вправ.</p> <p>Практичне заняття №9 Мета заняття: сформувати навички використання об'єктивних методів обстеження. Зміст заняття: – оцінка м'язового тону, рухливості, координації; – використання функціональних тестів; – фіксація результатів обстеження; – аналіз отриманих даних.</p> <p>Практичне заняття №10 Мета заняття: навчити оцінювати активність та участь дитини відповідно до МКФ-СУ. Зміст заняття: – аналіз структур і функцій організму; – оцінка активності та участі; – інтерпретація результатів; – виконання аналітичних завдань.</p> <p>Практичне заняття №11 Мета заняття: сформувати навички узагальнення результатів фізіотерапевтичного обстеження. Зміст заняття: – формування фізіотерапевтичного висновку; – визначення реабілітаційних проблем; – підготовка до планування втручання; – розв'язання ситуаційних задач</p>	8
4.	<p>Тема 1.4. Планування та реалізація програм фізичної терапії у дітей</p> <p>Практичне заняття №12 Мета заняття: навчити формулювати цілі фізичної терапії у педіатрії. Зміст заняття: – постановка коротко- та довгострокових цілей; – визначення пріоритетів втручання; – узгодження цілей із родиною; – виконання практичних завдань.</p> <p>Практичне заняття №13 Мета заняття: сформувати навички складання індивідуальної програми фізичної терапії. Зміст заняття: – підбір методів і засобів фізичної терапії;</p>	8

П/н	Теми практичних занять	Кількість годин
		Очна (денна)
	<ul style="list-style-type: none"> – дозування фізичного навантаження; – планування структури занять; – аналіз клінічних прикладів. <p>Практичне заняття №14 Мета заняття: навчити реалізовувати елементи програми фізичної терапії. Зміст заняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> – відпрацювання практичних навичок; – адаптація вправ до віку дитини; – дотримання принципів безпеки; – виконання практичних вправ. <p>Практичне заняття №15 Мета заняття: сформувати навички оцінювання ефективності фізичної терапії. Зміст заняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналіз результатів втручання; – корекція програми фізичної терапії; – документування змін; – розв'язання ситуаційних завдань 	
5.	<p>Тема 2.1. Фізична терапія, ерготерапія дітей раннього віку та при порушеннях моторного розвитку Практичне заняття №16 Мета заняття: сформувати навички фізичної терапії дітей раннього віку. Зміст заняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналіз особливостей раннього розвитку; – оцінка моторних навичок немовлят; – підбір фізіотерапевтичних втручань; – виконання практичних вправ. <p>Практичне заняття №17 Мета заняття: навчити здійснювати фізичну терапію при затримці моторного розвитку. Зміст заняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> – визначення ознак затримки розвитку; – планування втручання; – робота з клінічними прикладами; – виконання ситуаційних завдань. <p>Практичне заняття №18 Мета заняття: закріпити навички раннього втручання у педіатрії. Зміст заняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> – формування програм раннього втручання; – взаємодія з родиною; – аналіз результатів; – розв'язання аналітичних завдань 	6
6.	<p>Тема 2.2. Фізична терапія, ерготерапія при неврологічних порушеннях у дітей Практичне заняття №19 Мета заняття: сформувати навички фізичної терапії дітей з</p>	8

П/н	Теми практичних занять	Кількість годин
		Очна (денна)
	<p>ураженнями нервової системи. Зміст заняття: – аналіз клінічних проявів неврологічних порушень; – оцінка рухових функцій; – підбір методів фізичної терапії; – виконання практичних вправ. Практичне заняття №20 Мета заняття: навчити застосовувати нейророзвиткові підходи у педіатрії. Зміст заняття: – ознайомлення з сучасними підходами; – аналіз клінічних ситуацій; – планування втручання; – виконання аналітичних завдань. Практичне заняття №21 Мета заняття: сформувати навички оцінювання ефективності фізичної терапії при неврологічних порушеннях. Зміст заняття: – моніторинг функціональних змін; – корекція програм фізичної терапії; – документування результатів; – розв’язання ситуаційних задач. Практичне заняття №22 Мета заняття: закріпити навички командної роботи у реабілітації дітей з неврологічними порушеннями. Зміст заняття: – взаємодія з мультидисциплінарною командою; – аналіз ролей спеціалістів; – обговорення клінічних випадків; – виконання практичних завдань</p>	
7.	<p>Тема 2.3. Фізична терапія, ерготерапія при соматичних та ортопедичних захворюваннях у дітей Практичне заняття №23 Мета заняття: сформувати навички фізичної терапії при соматичних захворюваннях у дітей. Зміст заняття: – аналіз особливостей соматичної патології; – підбір фізичних вправ; – дозування навантаження; – виконання практичних вправ. Практичне заняття №24 Мета заняття: навчити здійснювати фізичну терапію при ортопедичних порушеннях. Зміст заняття: – оцінка ортопедичного статусу; – планування втручання; – аналіз клінічних випадків; – розв’язання ситуаційних завдань. Практичне заняття №25</p>	8

П/н	Теми практичних занять	Кількість годин
		Очна (денна)
	<p>Мета заняття: сформувати навички профілактики ортопедичних порушень у дітей.</p> <p>Зміст заняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналіз факторів ризику; – розробка профілактичних заходів; – робота з освітніми матеріалами; – виконання практичних завдань. <p>Практичне заняття №26</p> <p>Мета заняття: закріпити навички оцінювання результатів фізичної терапії при соматичних та ортопедичних захворюваннях.</p> <p>Зміст заняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналіз динаміки функціонального стану; – корекція програм фізичної терапії; – оформлення результатів; – розв’язання аналітичних завдань 	
8.	<p>Тема 2.4. Міждисциплінарна взаємодія, сімейно-орієнтований підхід та профілактика</p> <p>Практичне заняття №27</p> <p>Мета заняття: сформувати навички міждисциплінарної взаємодії у педіатричній реабілітації.</p> <p>Зміст заняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналіз ролей членів мультидисциплінарної команди; – узгодження реабілітаційних заходів; – розбір клінічних ситуацій; – виконання практичних завдань. <p>Практичне заняття №28</p> <p>Мета заняття: навчити застосовувати сімейно-орієнтований підхід у фізичній терапії дітей.</p> <p>Зміст заняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналіз потреб дитини та родини; – навчання батьків; – планування домашніх програм; – виконання ситуаційних завдань. <p>Практичне заняття №29</p> <p>Мета заняття: сформувати навички профілактики порушень розвитку у дітей.</p> <p>Зміст заняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розробка профілактичних програм; – популяризація рухової активності; – аналіз освітніх кейсів; – виконання аналітичних завдань. <p>Практичне заняття №30</p> <p>Мета заняття: закріпити навички професійної комунікації та самооцінювання діяльності фізичного терапевта.</p> <p>Зміст заняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналіз власної професійної діяльності; – обговорення досвіду колег; – підготовка до підсумкового контролю; – розв’язання комплексних ситуаційних завдань 	8

П/н	Теми практичних занять	Кількість годин
		Очна (денна)
	Всього	60

5.3 Тематика лабораторних занять

Лабораторні заняття програмою не передбачені.

5.4 Тематика самостійної роботи здобувачів

п/н	Зміст навчального матеріалу	Вид діяльності	Кількість годин
1	Тема 1.1. Вступ до фізичної терапії у педіатрії	Самостійне опрацювання лекційного матеріалу щодо ролі фізичного терапевта у системі охорони здоров'я дітей; вивчення біопсихосоціального підходу та засад МКФ-СУ у педіатрії; аналіз нормативно-етичних принципів професійної діяльності; підготовка презентації за темою 1.1; підготовка до усного опитування	12
2	Тема 1.2. Анатомо-фізіологічні та психомоторні особливості дитячого віку	Опрацювання навчальних джерел щодо вікових анатомо-фізіологічних і психомоторних особливостей дітей; аналіз закономірностей моторного розвитку; узагальнення матеріалу у вигляді структурованого конспекту; підготовка до виконання практичної роботи за темою 1.2	12
3	Тема 1.3. Обстеження та оцінювання функціонального стану дитини	Самостійне вивчення методів суб'єктивного та об'єктивного обстеження у педіатрії; аналіз інструментів оцінювання структур, функцій, активності та участі дитини; опрацювання прикладів оцінювання за МКФ-СУ; підготовка до практичної роботи за темою 1.3	12
4	Тема 1.4. Планування та реалізація програм фізичної терапії у дітей	Опрацювання теоретичних і методичних матеріалів з планування індивідуальних програм фізичної терапії; аналіз принципів формування реабілітаційних цілей; підготовка до практичної роботи за темою 1.4; систематизація матеріалу для тестування за модулем 1	12
5	Тема 2.1. Фізична терапія, ерготерапія дітей раннього віку та при порушеннях моторного розвитку	Самостійне опрацювання джерел щодо фізичної терапії новонароджених і дітей раннього віку; аналіз підходів раннього втручання; вивчення особливостей корекції затримки моторного розвитку; підготовка до практичної роботи за темою 2.1	12
6	Тема 2.2. Фізична терапія, ерготерапія при неврологічних	Вивчення навчальних матеріалів щодо основних неврологічних порушень у дітей; аналіз принципів нейророзвиткових	12

	порушеннях у дітей	підходів у фізичній терапії; підготовка до практичної роботи за темою 2.2 та усного опитування	
7	Тема 2.3. Фізична терапія, ерготерапія при соматичних та ортопедичних захворюваннях у дітей	Самостійне опрацювання матеріалів з фізичної терапії при соматичних і ортопедичних захворюваннях дитячого віку; аналіз дозування фізичних навантажень; підготовка до практичної роботи за темою 2.3 та тестування за модулем 2	12
8	Тема 2.4. Міждисциплінарна взаємодія, сімейно-орієнтований підхід та профілактика	Опрацювання навчальних і науково-методичних джерел щодо мультидисциплінарної реабілітації дітей; аналіз сімейно-орієнтованого підходу та профілактики порушень розвитку; підготовка реферату за темою 2.4; підготовка до підсумкового контролю (екзамену)	12
		Всього	96

6 Інформація про індивідуальне завдання

Робочою програмою дисципліни «Фізична терапія, ерготерапія у педіатрії» передбачено виконання індивідуальних навчальних завдань як складової поточного та проміжного контролю. Індивідуальні завдання спрямовані на поглиблення та систематизацію теоретичних знань здобувачів вищої освіти, формування професійного клінічного мислення, розвиток здатності застосовувати засоби фізичної терапії у професійно орієнтованих педіатричних ситуаціях з урахуванням вікових, функціональних і психосоціальних особливостей дітей.

Тематика самостійної роботи здобувачів вищої освіти реалізується у формі індивідуальних навчальних завдань, зокрема практичних робіт, реферату та презентації, відповідно до змісту навчальних модулів і тем дисципліни.

6.1 Орієнтовні теми рефератів

(реферат — тема 2.4)

1. Сімейно-орієнтований підхід у фізичній терапії дітей: принципи та практична реалізація.
2. Роль мультидисциплінарної команди у педіатричній реабілітації.
3. Участь фізичного терапевта у профілактиці порушень розвитку у дітей.
4. Комунікація з батьками як складова ефективної фізичної терапії у педіатрії.
5. Фізична терапія, ерготерапія у системі громадського здоров'я дітей.
6. Професійна етика фізичного терапевта при роботі з дітьми та їх родинами.
7. Навчання батьків як компонент програм фізичної терапії у педіатрії.

8. Профілактика функціональних обмежень у дітей різних вікових груп засобами фізичної терапії.

6.2 Орієнтовні теми презентацій

(презентація — тема 1.1)

1. Роль фізичного терапевта у системі охорони здоров'я дітей.
2. Місце фізичної терапії у педіатричній реабілітації.
3. Біопсихосоціальна модель та МКФ-СУ у фізичній терапії дітей.
4. Основні завдання фізичної терапії у педіатрії.
5. Професійні функції фізичного терапевта у роботі з дітьми різного віку.
6. Безпека фізіотерапевтичних втручань у педіатричній практиці.
7. Комунікативні аспекти діяльності фізичного терапевта у педіатрії.
8. Сучасні напрями розвитку фізичної терапії у педіатрії.

6.3 Орієнтовні теми практичних завдань (ситуативних кейсів)

Практична робота (тема 1.2)

Анатомо-фізіологічні та психомоторні особливості дитячого віку

Орієнтовна тематика:

- аналіз вікових анатомо-фізіологічних особливостей дітей;
- оцінювання психомоторного розвитку відповідно до вікових норм;
- виявлення факторів ризику порушень розвитку;
- формування первинних фізіотерапевтичних висновків.

Практична робота (тема 1.3)

Обстеження та оцінювання функціонального стану дитини

Орієнтовна тематика:

- алгоритм фізіотерапевтичного обстеження дитини;
- застосування суб'єктивних та об'єктивних методів оцінювання;
- аналіз структур, функцій, активності та участі за МКФ-СУ;
- інтерпретація результатів обстеження.

Практична робота (тема 1.4)

Планування та реалізація програм фізичної терапії у дітей

Орієнтовна тематика:

- формулювання реабілітаційних цілей у педіатрії;
- добір засобів фізичної терапії з урахуванням віку та функціонального стану;
- реалізація елементів індивідуальної програми фізичної терапії;
- дотримання принципів безпеки.

Практична робота (тема 2.1)

Фізична терапія, ерготерапія дітей раннього віку та при порушеннях моторного розвитку

Орієнтовна тематика:

- оцінювання моторного розвитку дітей раннього віку;
- планування заходів раннього втручання;
- корекція затримки моторного розвитку;
- взаємодія з батьками у процесі фізичної терапії.

Практична робота (тема 2.2)

Фізична терапія, ерготерапія при неврологічних порушеннях у дітей

Орієнтовна тематика:

- оцінювання рухових порушень при ураженнях нервової системи;
- застосування нейророзвиткових підходів;
- планування та реалізація фізіотерапевтичних втручань;
- моніторинг ефективності фізичної терапії.

Практична робота (тема 2.3)

Фізична терапія, ерготерапія при соматичних та ортопедичних захворюваннях у дітей

Орієнтовна тематика:

- визначення реабілітаційних проблем при соматичних і ортопедичних станах;
- дозування фізичних навантажень;
- планування програм фізичної терапії;
- оцінювання результатів фізіотерапевтичного втручання.

7 Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

Засоби навчання:

Навчально-методичне забезпечення дисципліни «Фізична терапія, ерготерапія у педіатрії» включає комплекс засобів, необхідних для ефективної реалізації освітнього процесу в умовах аудиторного та змішаного навчання. Теоретична підготовка здобувачів вищої освіти забезпечується лекційними матеріалами, навчальними посібниками, методичними рекомендаціями до практичних занять і самостійної роботи, а також презентаційними матеріалами до тем дисципліни.

Для формування практичних умінь і навичок використовуються методичні розробки практичних робіт, клінічні приклади, ситуаційні завдання, алгоритми фізіотерапевтичного обстеження та планування програм фізичної терапії у дітей. У процесі навчання застосовуються візуальні засоби навчання, зокрема схеми, таблиці, відеоматеріали з демонстрацією методик фізичної терапії у педіатрії.

Інформаційно-цифрове забезпечення дисципліни реалізується із використанням платформи Google Classroom для розміщення навчальних матеріалів, індивідуальних завдань, тестів проміжного контролю та організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Проведення онлайн-лекцій, консультацій та комунікація зі здобувачами забезпечуються за допомогою сервісу Google Meet.

Матеріально-технічне забезпечення включає навчальні аудиторії, оснащені мультимедійним обладнанням (персональні комп'ютери, мультимедійні проектори, екрани), а також обладнання та інвентар, що використовуються під час практичних занять з фізичної терапії у педіатрії відповідно до тематики дисципліни.

Інформаційні ресурси дисципліни доповнюються доступом до електронних бібліотек, науково-методичних баз даних та сучасних професійних інформаційних ресурсів, що використовуються для підготовки до практичних занять, виконання індивідуальних завдань, тестування та підсумкового контролю.

Для проведення занять з дисципліни «Фізична терапія, ерготерапія у педіатрії» використовуються:

- м'ячі для фітнесу FitGo (650 мм) для виконання вправ, спрямованих на розвиток загальної моторики, координації рухів та постурального контролю у дітей різних вікових груп;
- балансувальна платформа кільце SNS YJ05-G для тренування рівноваги, стабілізації та сенсомоторної інтеграції при порушеннях моторного розвитку;
- напівсфера масажна кіндербол EasyFit для стимуляції пропріоцепції, розвитку координації та формування навичок рівноваги у дітей;
- масажні ролики EasyFit Grid Roller Extreme та PowerPlay Mini EPP Foam Roller для елементів міофасціального розслаблення та сенсорної стимуляції;
- масажні м'ячі EasyFit Goober та Zelart Duoball для сенсорної активації, розвитку тактильної чутливості та релаксації;
- валики та напіввалики для реабілітації і масажу EasyFit та 4Fizio для позиціонування, підтримки тіла та виконання вправ у вихідних положеннях, адаптованих до віку дитини;
- медболи IronMaster (1 кг) та Record Medicine Ball (3 кг) для розвитку сили, координації та дозованого функціонального навантаження у старших дітей;
- обважнювачі-манжети для рук і ніг Zelart та FitGo для дозованого тренування м'язової сили та витривалості з урахуванням функціонального стану дитини;
- шведська стінка Ladas Lider для виконання вправ, спрямованих на розвиток рухових навичок, координації та загальної фізичної активності;
- степ-платформа Generation Fitness для відпрацювання елементів координації, рівноваги та функціональної мобільності;
- ростомір медичний підлоговий Aton PM-П для оцінювання фізичного розвитку дітей;
- рулетка спортивна (стрічка мірна) геодезична Star Brand для антропометричних вимірювань і контролю динаміки фізичного розвитку;
- тренувальні набори для розвитку навичок самообслуговування (застібки, гудзики, шнурівки, замки);
- адаптовані предмети побуту (адаптований посуд, столові прибори, допоміжні пристрої для прийому їжі);
- допоміжні засоби для одягання та самообслуговування (захвати, пристрої для надягання шкарпеток, застібання гудзиків тощо);
- тренувальні моделі для відпрацювання маніпуляцій руками та розвитку дрібної моторики.

Зазначене обладнання забезпечує можливість практичного опрацювання тем дисципліни, зокрема оцінювання моторного розвитку дітей, планування та реалізації програм фізичної терапії при порушеннях рухового розвитку, неврологічних, соматичних і ортопедичних захворюваннях у дітей, а також формування практичних навичок безпечного та вікововідповідного фізіотерапевтичного, ерготерапевтичного втручання.

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення:

- 1) Силабус дисципліни
- 2) Робоча програма навчальної дисципліни
- 3) Методичні рекомендації для підготовки до практичних занять та самостійної роботи
- 4) Перелік основної й додаткової літератури вказано в робочій програмі,

8 Політика дисципліни

Положення	Зміст
Політика щодо академічної доброчесності	Освітня діяльність у межах дисципліни здійснюється з дотриманням принципів академічної доброчесності, що передбачають самостійність виконання навчальних завдань, відповідальність за власні результати та повагу до інтелектуальної праці інших осіб. Усі види робіт мають відображати реальний рівень сформованих знань і практичних умінь здобувача. Виявлення фактів плагіату, недобросовісного запозичення або інших порушень є підставою для незарахування відповідного виду навчальної діяльності.
Використання інструментів штучного інтелекту при виконанні завдань з дисципліни	Використання інструментів штучного інтелекту допускається як допоміжний засіб для ознайомлення з тематикою, уточнення понять або пошуку орієнтовної інформації. Водночас підготовка навчальних робіт повинна ґрунтуватися на власному аналізі, узагальненні та осмисленні навчального матеріалу. Подання автоматично сформованих текстів або рішень без авторського опрацювання не визнається результатом самостійного навчання.
Використання матеріалів з джерел відкритого доступу	Під час виконання навчальних завдань дозволяється використання матеріалів з відкритих інформаційних ресурсів за умови обов'язкового зазначення джерел запозичення. Посилання мають бути оформлені відповідно до вимог академічної етики та чинних правил цитування. Відсутність коректних посилань розцінюється як порушення норм доброчесності.
Дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології	Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися етичних норм і правил професійної поведінки, прийнятих у сфері охорони здоров'я та реабілітації. Спілкування в освітньому середовищі має здійснюватися з дотриманням принципів взаємоповаги, коректності, толерантності та відповідального ставлення до професійних обов'язків.
Відвідування	Регулярна участь у лекційних і практичних заняттях є необхідною умовою успішного опанування дисципліни. У разі пропуску занять з поважних причин здобувач вищої освіти зобов'язаний повідомити викладача та виконати визначені форми опрацювання або відпрацювання навчального матеріалу.
Дедлайни	Навчальні завдання виконуються та подаються у строки, визначені робочою програмою дисципліни або встановлені викладачем. Порушення термінів подання без

	обґрунтованих причин може призвести до зниження оцінки або незарахування відповідної роботи.
Визнання та перезарахування здобувачу результатів навчання з навчальної дисципліни	Результати навчання, здобуті здобувачами в інших закладах вищої освіти або в межах програм академічної мобільності, можуть бути визнані та перезараховані за умови їх відповідності програмним результатам навчання та згідно з чинними нормативними документами Університету.
Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті	Результати навчання, отримані у процесі неформальної або інформальної освіти, можуть бути зараховані відповідно до встановлених в Університеті процедур за умови підтвердження їх відповідності програмним результатам навчання дисципліни (платформи: Physiopedia Plus, Академія НСЗУ, Prometheus)
Порядок відпрацювання пропущених занять	Матеріал занять, пропущених з поважних причин, підлягає опрацюванню шляхом виконання індивідуальних завдань, усного захисту або інших форм відпрацювання, визначених викладачем у погоджені строки.
Оцінювання	Оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти здійснюється на основі затверджених критеріїв із урахуванням результатів поточного контролю, проміжного тестування та підсумкового екзамену відповідно до вимог нормативних документів Університету.

9 Система та критерії оцінювання результатів навчання здобувача

9.1 Види контролю, які використовуються під час вивчення дисципліни та форма підсумкового (семестрового) контролю за навчальною дисципліною.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Фізична терапія, ерготерапія у педіатрії» здійснюється у формі екзамену. Екзамен має на меті комплексну оцінку рівня сформованості у здобувачів вищої освіти теоретичних знань, практичних умінь і професійних компетентностей, необхідних для здійснення фізичної терапії у дітей різних вікових груп. Під час екзамену перевіряється здатність здобувачів інтегрувати навчальний матеріал, аргументовано застосовувати його для аналізу клінічних ситуацій та прийняття обґрунтованих професійних рішень у педіатричній практиці.

Оцінювання навчальних досягнень упродовж семестру здійснюється шляхом поточного та проміжного контролю. Поточний контроль проводиться під час практичних занять і передбачає усне опитування здобувачів вищої освіти з метою перевірки розуміння теоретичних положень дисципліни, логіки професійних міркувань та здатності застосовувати знання у практичних ситуаціях. У межах поточного контролю також враховуються результати виконання практичних робіт, індивідуальних і самостійних завдань.

Проміжний контроль реалізується у формі тестування після завершення кожного навчального модуля та спрямований на оцінювання рівня засвоєння ключових понять, підходів і методів фізичної терапії у педіатрії на відповідному етапі навчання.

До складу поточного контролю входить оцінювання виконання та захисту практичних завдань (ситуативних кейсів) за визначеними темами, захист презентації за темою 1.1, оцінювання реферату за темою 2.4, а також перевірка інших видів індивідуальної навчальної діяльності, передбачених робочою програмою дисципліни.

Результати поточного та проміжного контролю формують сукупну семестрову оцінку та є підставою для допуску до підсумкового контролю. Здобувач вищої освіти, який за результатами поточного і проміжного контролю не набрав мінімально необхідної кількості балів (60 балів), вважається таким, що не виконав вимоги освітнього компонента, та отримує незадовільну оцінку з навчальної дисципліни.

9.2 Методи контролю та оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Фізична терапія, ерготерапія у педіатрії» застосовується система взаємодоповнювальних методів контролю, спрямованих на всебічну та об'єктивну оцінку рівня досягнення програмних результатів навчання. Контроль навчальних досягнень орієнтований не лише на перевірку обсягу засвоєних знань, а й на оцінювання здатності здобувачів вищої освіти застосовувати їх у практичній діяльності фізичного терапевта при роботі з дітьми та їх родинами.

Основним методом поточного контролю є усне опитування під час практичних занять, яке дозволяє оцінити глибину розуміння теоретичного матеріалу, послідовність професійного мислення та вміння аналізувати типові педіатричні клінічні ситуації. Важливе місце у системі оцінювання посідає перевірка результатів виконання практичних робіт, спрямованих на формування навичок обстеження, планування та реалізації заходів фізичної терапії у дітей різного віку.

Окремими елементами контролю є оцінювання презентації та реферату, виконаних у межах індивідуальних навчальних завдань, а також тестовий контроль після кожного модуля, який забезпечує систематичну перевірку засвоєння навчального матеріалу та дозволяє виявити рівень сформованості ключових понять і підходів дисципліни.

Поєднання різних методів і форм оцінювання забезпечує прозорість, послідовність і об'єктивність контролю навчальних досягнень, сприяє формуванню відповідального ставлення здобувачів вищої освіти до навчання та дає змогу комплексно оцінити рівень їх професійної готовності до здійснення фізичної терапії у педіатричній практиці.

9.3 Критерії оцінювання навчальної діяльності здобувачів, в межах окремих видів навчальних занять, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни

Оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти з дисципліни «Фізична терапія, ерготерапія у педіатрії» здійснюється на основі аналізу результатів поточного, проміжного та підсумкового контролю, а також якості виконання і захисту навчальних завдань, передбачених робочою програмою дисципліни. Контроль навчальних досягнень спрямований на визначення рівня засвоєння теоретичних основ фізичної терапії у педіатрії, сформованості клінічного та професійного мислення, практичних умінь і здатності застосовувати набуті знання для розв'язання професійно орієнтованих завдань у роботі з дітьми різного віку та їх родинами.

Оцінювання захисту реферату та презентації

1 бал – робота відповідає заявленій темі, однак розкриває її поверхово; матеріал подано без чіткої логіки або належної структури; спостерігаються неточності у використанні фахової термінології з фізичної терапії, ерготерапії, педіатрії; під час захисту здобувач вищої освіти демонструє обмежене розуміння змісту роботи та надає неповні відповіді на запитання.

2 бали – робота виконана у повному обсязі та відповідає темі дисципліни; матеріал викладено послідовно й логічно; коректно застосовано професійну термінологію; під час захисту здобувач вищої освіти аргументовано пояснює основні положення, демонструє розуміння особливостей фізичної терапії у педіатрії та здатність пов'язувати теоретичні положення з практичними аспектами роботи з дітьми.

Оцінювання усних відповідей під час практичних занять

1 бал – відповідь відображає загальне розуміння теми, проте є неповною; окремі положення викладені без належного обґрунтування; можливі неточності у тлумаченні понять, принципів або методів фізичної терапії у педіатрії.

2 бали – відповідь є змістовною, логічно побудованою та аргументованою; основні поняття, принципи й підходи фізичної терапії у педіатрії сформульовано коректно; здобувач вищої освіти демонструє здатність аналізувати типові педіатричні ситуації та обґрунтовувати вибір фізіотерапевтичних втручань з урахуванням вікових і функціональних особливостей дитини.

Оцінювання доповнень до відповідей під час опитування

1 бал – доповнення містить окремі уточнення або приклади, що частково доповнюють основну відповідь, однак не супроводжуються глибоким аналізом або поясненням їх практичного значення.

2 бали – доповнення є доречним, логічно пов'язаним з основною відповіддю та містить обґрунтовані пояснення щодо особливостей застосування засобів фізичної терапії у дітей, їх безпеки та очікуваних функціональних результатів.

Критерії оцінювання виконання практичних завдань (ситуативних кейсів)

Оцінювання практичних робіт здійснюється з урахуванням повноти виконання завдань, правильності застосування методів фізичної терапії, логіки професійних рішень і якості усного захисту. Контроль спрямований на визначення сформованості у здобувачів вищої освіти практичних умінь обстеження дитини, аналізу її функціонального стану, планування та оцінювання ефективності фізіотерапевтичних втручань у межах професійної компетентності.

3–4 бали – практичну роботу виконано повністю відповідно до теми та поставлених завдань; здобувач вищої освіти коректно застосовує теоретичні знання у практичних діях, дотримується алгоритмів фізичної терапії у педіатрії, використовує фахову термінологію; висновки є логічними, аргументованими та узгодженими з отриманими результатами; під час захисту здобувач упевнено пояснює свої дії, обґрунтовує вибір засобів фізичної терапії та відповідає на запитання.

2 бали – практичну роботу виконано загалом правильно, однак допущено окремі неточності у визначенні цілей, доборі методів або їх обґрунтуванні; структура роботи є зрозумілою, але аналіз окремих аспектів має спрощений характер; під час захисту здобувач пояснює основний зміст роботи, проте аргументація окремих рішень є недостатньо розгорнутою.

1 бал – практичну роботу виконано частково або з суттєвими помилками; відсутня чітка послідовність дій; взаємозв'язок між теоретичними положеннями та практичним застосуванням засобів фізичної терапії, ерготерапії простежується слабо; результати подано фрагментарно, без належних висновків; під час захисту здобувач вищої освіти має труднощі з поясненням виконаних дій та не може аргументувати прийняті рішення.

Ці критерії забезпечують прозорість і об'єктивність оцінювання та дозволяють комплексно оцінити рівень професійної підготовки здобувачів вищої освіти з дисципліни «Фізична терапія, ерготерапія у педіатрії».

Критерії оцінювання презентації, доповідей, рефератів, схем

Таблиця 5

Критерії оцінювання презентації, реферату

Кількість балів	Відповідність меті та темі	Висновки	Ключові положення з фізичної терапії	Структура та логіка викладу
3-4 бали	Зміст роботи повністю відповідає темі та меті, чітко зосереджений	Висновки є змістовними, логічно обґрунтованими та	Коректно виокремлено й розкрито основні поняття, принципи та	Матеріал викладено послідовно та логічно; структура роботи є цілісною, зрозумілою й сприяє

	на проблематиці фізичної терапії, ерготерапії у педіатрії; матеріал відображає вікові, функціональні та психосоціальні особливості дітей і демонструє розуміння ролі фізичного терапевта	безпосередньо впливають з аналізу матеріалу; чітко простежується досягнення поставленої мети з урахуванням педіатричної специфіки	підходи фізичної терапії у дітей; продемонстровано розуміння їх практичного застосування	усвідомленню взаємозв'язків між функціональними порушеннями та фізіотерапевтичними втручаннями
2 бали	Загалом робота відповідає темі, однак окремі аспекти подані без чіткого зв'язку з метою або недостатньо орієнтовані на педіатричний контекст	Висновки сформульовані, проте мають узагальнений характер або потребують глибшого обґрунтування з позицій фізичної терапії у дітей	Основні положення з фізичної терапії визначені, але аналіз їх практичного значення для педіатричної практики є поверховим або фрагментарним	Загальна структура збережена, однак логіка викладу в окремих частинах порушена; наявні неузгодженості між розділами
1 бал	Матеріал лише частково відповідає темі або має описовий характер без чіткого спрямування на фізичну терапію у педіатрії	Висновки є формальними, недостатньо обґрунтованими або не пов'язаними зі змістом роботи	Ключові положення з фізичної терапії подані неповно або з помилками; не продемонстровано розуміння їх ролі у роботі з дітьми	Робота не має чіткої структури; виклад є непослідовним, що ускладнює сприйняття та аналіз матеріалу

9.4 Особливості набору балів за видами навчальної діяльності здобувача для кожної форми підсумкового (семестрового) контролю.

Розподіл балів за темами занять

	Поточне оцінювання та самостійна робота				
	Модуль 1	Модуль 2	ПТ	ДБ	Е

	1.1	1.2	1.3	1.4	тест	2.1	2.2	2.3	2.4	тест			
	5	6	6	6	6	4	6	6	5	6	56	4	40
Розподіл балів за видами діяльності:													
УО		2	2	2			2	2			10		
Р									3		3		
П	3										3		
З	2								2		4		
ПЗ(СК)		4	4	4		4	4	4			24		
	29 балів					27 балів							
	Загальна рейтингова оцінка										100		

Умовні позначення, що використовуються в таблиці:

ДБ – додаткові бали

ПТ – підсумок по темам та СР

Е - екзамен

УО – усне опитування на практичному занятті

Р – написання реферату

П – створення презентації

З – захист презентації, реферату на практичному занятті

ПЗ(СК) – виконання практичного завдання (ситуативного кейсу)

Розподіл балів за видами діяльності

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів за семестр	Форма контролю
Усне опитування на практичних заняттях	2	5	10	екзамен
Підготовка презентацій	3	1	3	
Підготовка рефератів	3	1	3	
Практичне завдання (ситуативний кейс)	4	6	24	
Захист рефератів, презентацій на практичних заняттях	2	2	4	
Тестування	6	2	12	
Додаткові бали за участь в студентських конференціях, круглих столах, тощо	4	1	4	
Разом			60	40
Розрахунок балу за залік : $10+3+3+24+4+12+4+40 = 100$				

Критерії оцінювання екзамену

40–35 балів – здобувач вищої освіти демонструє глибоке, системне та цілісне розуміння змісту дисципліни «Фізична терапія, ерготерапія у

педіатрії», упевнено орієнтується у вікових анатомо-фізіологічних, функціональних і психомоторних особливостях дитячого організму. Відповідь є логічно структурованою, послідовною та професійно обґрунтованою. Здобувач аргументовано пояснює вибір методів і засобів фізичної терапії з урахуванням віку дитини, рівня функціональних порушень, принципів безпеки та пацієнто- і сімейно-орієнтованого підходу, демонструє здатність аналізувати педіатричні клінічні ситуації й інтегрувати теоретичні знання з практичними рішеннями.

34–25 балів – здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом дисципліни, правильно відтворює основні поняття та принципи фізичної терапії у педіатрії, орієнтується в загальних підходах до обстеження та втручання. Водночас відповідь характеризується недостатньою глибиною аналізу або обмеженою аргументацією. Окремі аспекти планування, реалізації чи оцінювання ефективності програм фізичної терапії розкриті неповно; можливі поодинокі неточності у використанні фахової термінології.

24–10 балів – здобувач вищої освіти демонструє фрагментарні знання з дисципліни, поверхове розуміння основ фізичної терапії у педіатричній практиці та обмежене уявлення про вікову специфіку реабілітаційних втручань. Відповідь є непослідовною, містить помилки у поясненні функціональних порушень, принципів обстеження або добору засобів фізичної терапії. Здатність до цілісного аналізу педіатричних клінічних ситуацій виявляється недостатньо.

9 балів і менше – здобувач вищої освіти має низький рівень підготовки з дисципліни; відповідь є фрагментарною, неструктурованою або формальною. Допущено суттєві помилки у визначенні базових понять, принципів і завдань фізичної терапії у педіатрії, що свідчить про відсутність сформованих знань, практичних уявлень і готовності до подальшої професійної діяльності у сфері фізичної терапії дітей.

9.5 Шкала оцінювання результатів підсумкового контролю, що використовується в Університеті

Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за національною шкалою	Значення оцінки
A	90 - 100 балів	«відмінно»/ «excellent»	Відмінно - відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	80 - 89 балів	«добре»/	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок

C	75 - 79 балів	«good»	Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 - 74 балів	«задовільно»/ «satisfactorily»	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 - 68 балів		Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	30-59 балів	«незадовільно»/ «unsatisfactory» (з можливістю повторного складання)	Незадовільно - потрібно додатково працювати для отримання позитивної оцінки
F	1-29 балів	«незадовільно»/ «unsatisfactory» (з обов'язковим повторним курсом)	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням курсу

10 Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Клінічне обстеження дитини : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. В. Катілов [та ін.]. - 2-ге вид. - Вінниця : Нова кн., 2019. - 518 с.
2. Педіатрія: підручник /Т.О. Крючко, О.Є. Абатуров, Т.В. Кушнерева та ін.; за ред. Т.О. Крючко, О.Є Абатурова. – 3-є вид., переробл. та допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 224 с.
3. Майкова Т. В. Ерготерапія: підручник / Т. В. Майкова, С. М. Афанасьєв, О. С. Афанасьєва. - Дніпро : Журфонд, 2019. - 374 с.
4. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії : підруч. для студентів І рівня вищ. освіти: галузь знань 22 "Охорона здоров'я", спец. 227 "Фізична терапія, ерготерапія" / за заг. ред.: Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчука. - Тернопіль : ТДМУ "Укрмедкнига", 2020. - 372 с.
5. Фізична терапія та ерготерапія в педіатрії : метод. вказ. до проведення практичного заняття магістрів 2-го курсу ІV мед. ф-ту / упоряд. А. Г. Істомін, К. І. Терешкін, А. С. Сушецька та ін. – Харків : ХНМУ, 2020. – 32 с.

Додаткова література

1. Дитячі хвороби Навчальний посібник /за заг.ред. В. М. Запорожана. - К.: Вища школа, 2001. –332 с
2. Пропедевтична педіатрія : підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів ІV рівня акредитації / В. Г. Майданник [та ін.]. - 2-ге вид., випр. та допов. - Вінниця: Нова кн., 2018. - 871 с.
3. Слободян Л.М., Лобода В.Ф., Процайло Н.Б. Діагностика захворювань та реабілітація дітей. –Т.: Укрмедкнига, 2014. – 614 с.

Інформаційні ресурси.

1. Cochrane Library : електронна база систематичних оглядів доказової

- медицини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.cochrane.org>
2. Американський коледж акушерів та гінекологів (ACOG) : офіційний вебсайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.acog.org>
  3. Wolters Kluwer Health. Lexicomp Online : довідкова медична система [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://online.lexi.com>
  4. National Center for Biotechnology Information (NCBI) : національний центр біотехнологічної інформації США [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov>